

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

IGA LIIGE LOEBI! • ILMUB AASTAST 1925

NR 15 • 25/09/2013

Juhise abil
arvutikasutuse
reeglid paika

► lk 8

Kui pikalt ette peab
töandja töötajat töölepingu
lõpetamisest teavitama?

► lk 5

Sotsiaalne ettevõtlus: 7
soovitust tõeliselt maailma
muutva algatuse käivitamiseks

► lk 21

MAJANDUSAASTA ARUANDE ESITAMINE VÕIB MUUTUDA HILINEJATELE TASULISEKS ► lk 6

FOTO: ISTOCKPHOTO

KODA KUTSUB OSALEMA

Seminar „Kuidas töandja saab kaitsta ärisaladust ja rakendada konkurentsikeeldu?“

Kahjuks pole harvad need juhtumid, kui töötaja läheb tööle konkurendi juurde või asutab oma firma ning kasutab seejuures ära esialgse töandja juures saadud teadmisi ja suhteid. Millist kaitset pakub töandjale kehtiv seadusandlus? Milliste täiendavate võimaluste rakendamist tasuks kaaluda töösuhte vormistamisel? Neile ja seonduvatele küsimustele pakutakse vastuseid 30. oktoobril Kaubanduskojas. **Lk 22**

Sinu ettevõtlustugi Euroopas

EKSPORDIKOOLITUSED

2013-2014

Koolituse viib läbi **JAKOB SAKS**, ettevõtja ja eksportöör, kes on olnud üle 17 aasta seotud rahvusvahelise äriga. Peale magistrakraadi omandamist Copenhagen Business Schoolis suundus ta ennast täiendama Venezuelasse. Naastes Euroopasse hoolitses Jakob Baltika jaekettide ekspordisuunalise laienemise ja innovaatilisuse eest. 2003. aastast Hispaanias töötades juhtis ta DRV-Phytolab Groupi ekspordi ligi 80 riiki. Viimased 5 aastat tegutseb ettevõtjana aktiivselt ekspordiga. On käivitanud siin mitmeid ettevõtteid, sh innovaatiliste motospordi toodetega tegeleva Rabaconda OÜ ja Tallinas restorani Neikid.

Praktik **ALLAN M. PETTAI** on Ameerika eestlane, kes on õpetanud kahes Berliini tehnikaülikoolis ja töötanud toote- ja projektjuhina Saksamaa elektrotehnika tööstuses. Tema kogemused äri-äri-äri valdkonnas ja kontaktvõrgustik Kesk-Euroopas tõi ta läbi EASi arendustöötaja programmi „tagasi“ Eestisse, et Harju Elektri eksporditugevdada. Allan M. Pettai on väga tugev müügimees ning pidev messidel osaleja, kellel on kindel visioon.

Praktik **REIN MALM** on Rootsi eestlane, kes on tuntud Eesti ettevõtjate nõustaja ja konsulteerijana Rootsi turule sisenemisel. Rein Malm on kogu oma elu töötanud ekspordiga seotud ettevõtetes. Töenäoliselt pole valdkonda, mille osas Rein Malm ei oleks nõustanud Rootsi turule sisenemisel – logistikast puitmajade ja IT-ni. Tal on laialdased kogemused äri-äri-äri valdkonnas ja kontaktvõrgustik Skandinaavias. Rein Malm on ühtaegu tugev konsultant ja praktik, kui ka koolituste läbiviija. Oma karjääri jooksul on ta nõustanud vähemalt 100 ettevõtet turu-uuringute ja ekspordiplaani teostamisel.

KOOLITUS „KONTAKTIDE LOOMINE JA KOOSTÖÖPARTNERITE LEIDMINE SIHTTURUL“ Tulemusliku partnervõrgu loomine välisurgudel

Tallinn • Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (Toom-Kooli 17)
11. november (välja müüdnud), 20. jaanuar, 17. veebruar

Tartu • Dorpati Konverentsikeskuses (Turu 2)
15. oktoober, 10. märts

KOOLITUS „EKSPORTÖÖRI INFOALLIKAD: TESTIMISEST, VAATLUSEST, TURU-UURINGUTEST JA MUUST“

Kuidas saada lihtsalt ja kiirelt välisurgudelt infot?

Tallinn • Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (Toom-Kooli 17)
12. november, 21. jaanuar, 19. veebruar

Tartu • Dorpati Konverentsikeskuses (Turu 2)
17. oktoober, 12. märts

VÄLISMESSIKOOLITUS

Kuidas maksimeerida messi kui investeringu tasuvust? • Maksimaalselt head ja mõõdetavad tulemused messilt.

Tallinn • Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (Toom-Kooli 17)
14. november, 24. jaanuar, 20. veebruar

Tartu • Dorpati Konverentsikeskuses (Turu 2)
16. oktoober, 11. märts

LISAINFO JA REGISTREERUMINE:

Lidia Friedenthal • Tel 604 0077 • E-post: lidia@koda.ee

Haili Kapsi • Tel 604 0078 • E-post: haili@koda.ee

Registreerumine Kaubanduskoja kodulehe www.koda.ee kaudu.

Koolituse maksumus on 20 eurot, millele lisandub käibemaks. Hinnas sisalduvad jaotusmaterjalid ja toitlustamine.

Korraldajatel on õigus teha vajadusel programmis muudatusi.

Ekspordialane info EAS-i kodulehel

www.eas.ee/ekspordikoolitused

Koolituste korraldamist rahastab Euroopa Sotsiaalfond

JUHTKIRI

4 Ekspordist nii nagu see on

ETTEVÕTJA KÜSIB

5 Kui pikalt ette peab tööandja töötajat töölepingu lõpetamisest teavitama?

JURISTI TÖÖLAUALT

6 Majandusaasta aruande esitamine võib muutuda hilinejatele tasuliseks

8 Juhise abil arvutikasutuse reeglid paika

VÄLISKAUBANDUS

10 Uue määruse jõustumine toob kaasa muudatusi ka Eestile oluliste kaubanduspartnerite jaoks

ENTERPRISE EUROPE NETWORK

ETTEVÕTLUSPÄEV

15 Tallinna Ettevõtluspäev 10

EUROOPA UUDISED

16 SEPAst edasi. Ühe maksekonto poole

TAGASIVAADE

18 Ettevõtlik Arvamusfestival

20 Berliin-Brandenburgi piirkonna ettevõtted Kaubanduskojas

SOTSIAALNE ETTEVÕTLUS

21 7 soovitud tõeliselt maailma muutva algatuse käivitamiseks

KODA KUTSUB OSALEMA

UUED LIIKMED

JUUBILARID

KODA KUTSUB OSALEMA

EKSPORDIKOOLITUSED

15. oktoober **KOOLITUS „KONTAKTIDE LOOMINE JA KOOSTÖÖ-PARTNERITE LEIDMINE SIHTTURUL ▶ Ik 2**

Dorpati Konverentsikeskuses (Turu 2, Tartu)

Info: Haili Kapsi • 604 0078 • haili@koda.ee

16. oktoober **VÄLISMESSIKOOLITUS ▶ Ik 2**

Dorpati Konverentsikeskuses (Turu 2, Tartu)

Info: Lidia Friedenthal • 604 0077 • lidia@koda.ee

17. oktoober **KOOLITUS „EKSPORTÖÖRI INFOALLIKAD: TESHIMISEST, VAATLUSEST, TURU-UURINGUTEST JA MUUST“ ▶ Ik 2**

Dorpati Konverentsikeskuses (Turu 2, Tartu)

Info: Haili Kapsi • 604 0078 • haili@koda.ee

FINANTSKOOLITUSED

8. oktoober **FINANTSKOOLITUS FIRMA VÕTMEISIKUTELE II**

Kaubanduskojas Toom-Kooli 17, Tallinn

Info: Toomas Hansson • 744 2196 • toomas@koda.ee

31. oktoober **PÄRASTLÕUNA MAKSUKONSULTANDIGA: MAKSUKORRALDUSE SEADUS JA PRAKTIKA ▶ Ik 22**

Kaubanduskojas Toom-Kooli 17, Tallinn

Info: Jane Juhanson • 604 0081 • jane@koda.ee

5. november **FINANTSKOOLITUS FIRMA VÕTMEISIKUTELE II**

Kaubanduskojas Toom-Kooli 17, Tallinn

Info: Toomas Hansson • 744 2196 • toomas@koda.ee

MUUD KOOLITUSED

30. oktoober **SEMINAR „KUIDAS TÖÖANDJA SAAB KAITSTA ÄRISALADUST JA RAKENDADA KONKURENTSIKEELDU?“ ▶ Ik 22**

Kaubanduskojas Toom-Kooli 17, Tallinn

Info: Toomas Hansson • 744 2196 • toomas@koda.ee

MESSID JA KONTAKTKOHTUMISED

16. oktoober **KONTAKTKOHTUMISTE ÜRITUS INTERJÖÖRIMESSI MODDOM RAAMES ▶ Ik 11**

Bratislavas Slovakkias

Info: Gerly Jostov • 604 0082 • gerly@koda.ee

24. oktoober **„FOODMATCH 2013“ KONTAKTKOHTUMISTE ÜRITUS MESSI FOOD VALLEY EXPO RAAMES ▶ Ik 14**

Arnhemis Hollandis

Info: Gerly Jostov • 604 0082 • gerly@koda.ee

12. november **KONTAKTKOHTUMISTE ÜRITUS ALLHANKEMESSI ELMIA RAAMES ▶ Ik 14**

Jönköpingis Rootsis

Info: Gerly Jostov • 604 0082 • gerly@koda.ee

19. november **KONTAKTKOHTUMISTE ÜRITUS JA MESS MIDEST ▶ Ik 15**

Pariisis Prantsusmaal

Info: Gerly Jostov • 604 0082 • gerly@koda.ee

20. november **KONTAKTKOHTUMISTE ÜRITUS MESSI MEDICA 2013 RAAMES ▶ Ik 15**

Düsseldorfis Saksamaal

Info: Gerly Jostov • 604 0082 • gerly@koda.ee

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

Toom-Kooli 17, 10130 Tallinn

Tel: 604 0060 • Faks: 604 0061

E-post: koda@koda.ee • www.koda.ee

TEATAJA TOIMETUS

Kaidi Talsen

Tel: 604 0085

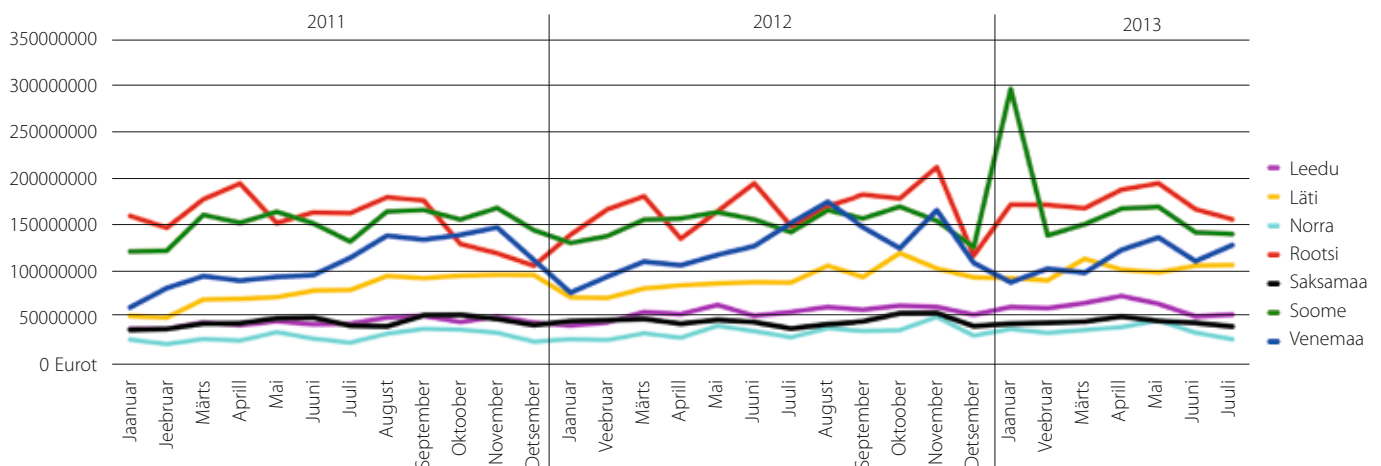
E-post: kaidi@koda.ee

Kujundus: Director Meedia

JUHTKIRI

Ekspordist nii nagu see on

EKSPORT RIIKIDE LÖIKES (2011 JAANUAR - 2013 JUULI)

Eesti ettevõtete ekspordikäibest räägitakse väga sageli ja loomulikult põhjusega. Väikese (mõne toote puhul olematu) siseturu tingimustest on oluline oma tooteid rohkem riigist välja viia ja raha koju tuua ning püüda hoida ekspordit ja import tasakaalus. Kui aasta tagasi räägiti jätkuvalt kiirest ekspordikasvust, kuni see detsembris järsult langes, siis tänavu on graafikute jooned olnud nii suunaga üles kui ka alla. Viimastel kuudel kahjuks allapoole. See ei tee loomulikult kedagi rõõmsaks, kuid kas on põhjust ka ülemäärane negatiivselt olukorda suhtuda? Kuna üks pilt räägib rohkem kui tuhat sõna, siis oleme seekord paigutanud juhtkirja juurde ka illustreeriva graafiku – ekspordit Eestist peamiste sihtriikide löikes alates 2011. aastast.

Nagu näha, on kõikumisi nii riikide kui kaupade kogumahu löikes toimunud pidevalt. Ka võivad ühekordsed tehingud, nagu käesoleva aasta alguses transpordivahendite müük Soome, jooni oluliselt muuta. Seega ei ole muutused üles või alla, 1-2 kuu või kvartali osas iseenesest veel sellised, millest võiks järeldada pikemat trendi, kuid murelikuks teeb pigem koguekspordit aastane muutus. Viimane ähvardab sama trendi jätkudes paraku negatiivne tulla. Arvestades, et statistikat tehakse müüdüd toodete väärtuse alusel

ning kuna väärtus peaks olema ajas siiski kasvav (soovime ju sedagi, et ekspordit lähesisid üha kallimad tooted), oleks vajalik, et ka aastane kogumaht eelmisest aastast kõrgem oleks. Tänaaste andmete alusel oleme käesoleva aastaga veel plussis, kuid seda ilmselt vaid tänu jaanuari erakordsele hüppele Soome ekspordit. Käesoleva aasta esimese seitsme kuu ekspordit kogumaht on olnud 7,2 miljardit eurot ning vastav number 2012 aasta kohta 7,1 miljardit ja veel aasta tagasi 6,9 miljardit. Seega on kasv küll olnud, kuid kas ka piisav, et aasta löikes plusspoolele jääda, on küsitav. Järgmised kuud on selles otsustavad ning eelkõige küsimus, kas ekspordit Soome ja Rootsi näitab paranemise märke nagu aasta tagasi.

MAITH PALTS
peadirektor

▶ ETTEVÕTJA KÜSIB

Kui pikalt ette peab tööandja töötajat töölepingu lõpetamisest teavitama?

Kui tööandja soovib lõpetada töötajaga töölepingu töötajast tuleneval põhjusel, peab tööandja järgima mitmeid seadusest tulenevaid nõudeid. Muu hulgas peab tööandja töölepingu ülesütlemisest töötajale üldreeglina ette teatama. Sellise kohustuse peamiseks eesmärgiks on anda töötajale aega uue töö leidmiseks.

Etteteatamise tähtaeg sõltub sellest, kui kaua on töötaja ettevõttes töötanud. Kui töötajal on katseaeg või ta on töötanud tööandja juures alla ühe aasta, siis tuleb lepingu ülesütlemisest ette teatada vähemalt 15 päeva. Kui töösuhe on kestnud 1-5 aastat, on etteteatamistähtaeg vähemalt 30 päeva ning 5-10 aastase töösuhte korral vähemalt 60 päeva. Kui töötaja on ettevõttes töötanud 10 ja enam aastat, on etteteatamistähtaeg vähemalt 90 päeva.

Samas on tööandjal võimalik teatud juhtudel tööleping lõpetada ka ilma etteteatamistähtajata. See on lubatud, kui kõiki asjaolusid ja mõlemapoolset huvi arvestades ei ole mõistlik nõuda lepingu jätkamist etteteatamistähtaja lõpuni. Eelkõige ei pea tähtaega järgima juhul, kui töötaja on oluliselt rikkunud oma töökohtustusi ning tema tegu välistab töötamise etteteatamistähtaja lõpuni.

Kui tööandja ei pea põhjendamatult kinni etteteatamistähtajast, on töötajal õigus nõuda rahalist hüvitist ulatuses, mida tal oleks olnud õigus saada, kui tööandja oleks järginud etteteatamistähtaega.

MARKO UDRAS

Poliitikakujundamise ja õigusosakonna jurist

JURISTI TÖÖLAUALT

Majandusaasta aruande esitamine võib muutuda hilinejatele tasuliseks

Justiitsministeerium on välja käinud idee muuta majandusaasta aruande esitamine ettevõtetele tasuliseks, kui aruannet ei esitata seaduses nõutud tähtaja jooksul. Aruande õigeaegne esitamine oleks endiselt tasuta. Tasu kehtestamise eesmärgiks on mõjutada ettevõtteid aruandeid õigeaegselt esitama.

Iga ettevõtte on kohustatud äriregistrile esitama majandusaasta aruande kuue kuu jooksul alates majandusaasta lõppemisest. Seega, kui majandusaasta lõpeb 31. detsembril, tuleb aruanne esitada registrile hiljemalt järgmise aasta 30. juuniks. Kui ettevõtte ei täida seadusest tulenevat kohustust, võidakse talle määrata rahatrahv, mis võib ulatuda kuni 3200 euron.

MINISTEERIUM: TASU KEHTESTAMINE VÕIKS OLLA MÖJUSAM KUI TRAHV

Statistika näitab, et praegune majandusaasta aruande esitamise süsteem ei ole väga tõhus. Näiteks 2012. aastal esitas aruande õigeaegselt ainult 56% aruandluskohuslastest. Suurendamaks ettevõtjate motivatsiooni aruande õigeaegse esitamise vastu, kaalub justiitsministeerium ideed muuta aruande esitamine hilinejatele tasuliseks. See tähendab, et kuni juuni lõpuni oleks aruande esitamine tasuta, kuid pärast seda oleks juba tasuline.

Ministeerium leiab, et tasul on trahvi ees mitmeid eeliseid. Esiteks, tasu kehtestamise korral oleks ettevõtte kohustatud tasu maksuma ka juhul, kui aruande

esitamisega on hilinenud ainult mõned nädalad. Praegu hakatakse aruande esitamata jätnud ettevõtteid trahvima alles sügisel ehk mitu kuud pärast aruande esitamise tähtaja möödumist. Teiseks märgib ministeerium, et trahvimääruse kättetoimetamine ja trahvi sundtäitmine on ajakulukad. Seevastu tasu kogumine oleks lihtsam, sest tasu maksmine oleks osa ettevõtjaportaali e-aruandluskeskkonnast ning tasu maksmata hilinenud aruannet esitada ei saaks.

Ministeeriumi hinnangul saaks majandusaasta aruannete esitamise hilinejatele tasuliseks muuta kõige varem 2015. aastast. See tähendab, et uut süsteemi saaks rakendada aruannetele, mis on koostatud 1. jaanuaril 2014 ja hiljem algava aruandeperioodi kohta.

ETTEVÕTJAD: TASU KEHTESTAMIST VÕIKS KAALUDA

Kaubanduskoda viis oma liikmete seas läbi küsitluse saamaks teada, kuidas suhtuvad ettevõtjad ministeeriumi ideesse. 47% vastanutest märkis, et aruande esitamine peaks hilinejatele olema tasuline. Leiti, et tasu võib olla distsiplineerivama toi-

► Tasu kehtestamise idee üheks probleemkohaks on ka tasu suuruse kindlaks määramine.

mega ning kohelda aruande esitamisega hilinejaid võrdsemalt kui praegune trahvisüsteem. Samas 32% vastanutest toetas sunnimeetmena trahvi kohaldamist ning 21% kinnitas, et neil puudub eelistus ühe või teise sunnimeetme osas või kohaldama peaks mõlemat meetet.

Kuigi küsitluse tulemused näitavad, et ettevõtjad pigem toetavad ministeeriumi ideed, tõi ettevõtjate tagasiside esile ka mitmeid tasu kehtestamise kitsaskohti. Paljud vastajad märkisid, et tasu kehtestamine ei anna soovitud tulemust olukorras, kus ettevõtte ei esita aruannet äriregistrile. Praegu on võimalik ettevõttele, kes jätab aruande esitamata, määrata rahatrahv ning kui ettevõtte seda ei tasu, võib trahvi määrata ka juhatuse liikmele. Ministeeriumi idee kohaselt kaoks tasu kehtestamise järel trahvi määramise võimalus.

JUSTIITSMINISTEERIUMI IDEE:

- » Majandusaasta aruande õigeaegne esitamine (kuue kuu jooksul alates majandusaasta lõppemisest) oleks endiselt tasuta.
- » Aruande esitamine pärast seaduses nõutavat tähtaega oleks tasuline.
- » Tasu suurus oleks ajas progresseeruv ehk sõltuks sellest, kui palju aruande esitamisega hilinetakse.
- » Uus süsteem rakenduks kõige varem 2015. aastast.

FOTO: ISTOCKPHOTO

Mitmed vastajad viitasid ka sellele, et tasu kehtestamisel tekiks seadusest tulenev õigus esitada raha eest majandusaasta aruanne seaduses nõutavast tähtajast hiljem. Idee ei leidnud toetust ka põhjusel, et teatud juhtudel ei ole automaatse tasu nõudmine põhjendatud. Näitena toodi olukorda, kus hilinemine on tingitud audiitorist või ettevõttel on tüürettevõtet erinevates riikides.

KUI SUUR TASU TULEKS KEHTESTADA?

Tasu kehtestamise idee üheks probleemkohaks on ka tasu suuruse kindlaks määramine. Ministeeriumi hinnangul peaks tasu suurus sõltuma sellest, kui palju on ettevõtte aruande esitamisega hiljaks jäänud: mida rohkem on hilinetud, seda suurem peaks tasu olema. Seda põhimõtet toetavad ka ettevõtjad.

Lisaks leidsid ettevõtjad, et tasu peaks olema piisavalt suur, et mitte tekitada arusaama, et raha eest võib aruande esitada seaduses nõutavast tähtajast hiljem. Samas märgiti, et tasu suurus ei tohiks olla väikeettevõtetele üleliigselt koormav. Seega peaks tasu suurus olema piisavalt kõrge motiveerimaks ettevõtteid aruan-

deid esitama, kuid samas arvestama ettevõtte rahalise võimekusega.

TASU, TRAHV VÕI MUU MEEDE?

Kaubanduskoja hinnangul peaks ministeerium tasu kehtestamise kõrval alternatiivina analüüsima ka muid meetmeid, mis motiveeriks ettevõtjaid aruandeid õigeaegselt esitama. Ühe alternatiivina näeme praeguse trahvisüsteemi tõhustamist. Samuti võiks kaaluda ideed siduda aruande õigeaegne esitamine teatud preemiatega. Näiteks võiksid ettevõttele olla tasuta äritoimingud (nt oapitali suurendamine/vähendamine) aruande äriregistrile esitamisest kuni kuue kuu möödumiseni majandusaasta lõppemisest. Kindlasti oleks võimalik ettevõtjaid motiveerida ka mitterahaliste meetmetega. Muu hulgas võiks mõelda sellele, kas kõrvaldada ettevõtte riigihankelt, kui aruanne ei ole äriregistrile esitatud ning majandusaasta lõppemisest on möödas üle poole aasta.

Praeguseks on Kaubanduskoda ministeeriumi esindajatega kohtunud ning tasu kehtestamise ideed arutanud. Oma vastuses juhtisime ministeeriumi tähelepanu

mitmele tasu kehtestamise kitsaskohale ning tegime ettepaneku analüüsida põhjalikumalt tasu kehtestamise alternatiivina ka muid meetmeid, sh praeguse trahvisüsteemi ja registri töö tõhustamist. Seega ei ole veel hetkel täpselt teada, kas ja milliseid muudatusi tehakse majandusaasta aruande esitamise süsteemis.

MARKO UDRAS

Poliitikakujundamise ja õigusosakonna jurist

▶ JURISTI TÖÖLAUALT

Juhise abil arvutikasutuse reeglid paika

Andmekaitse Inspeksioon on koostamas juhist töötajate arvutikasutuse privaatsuse kohta.

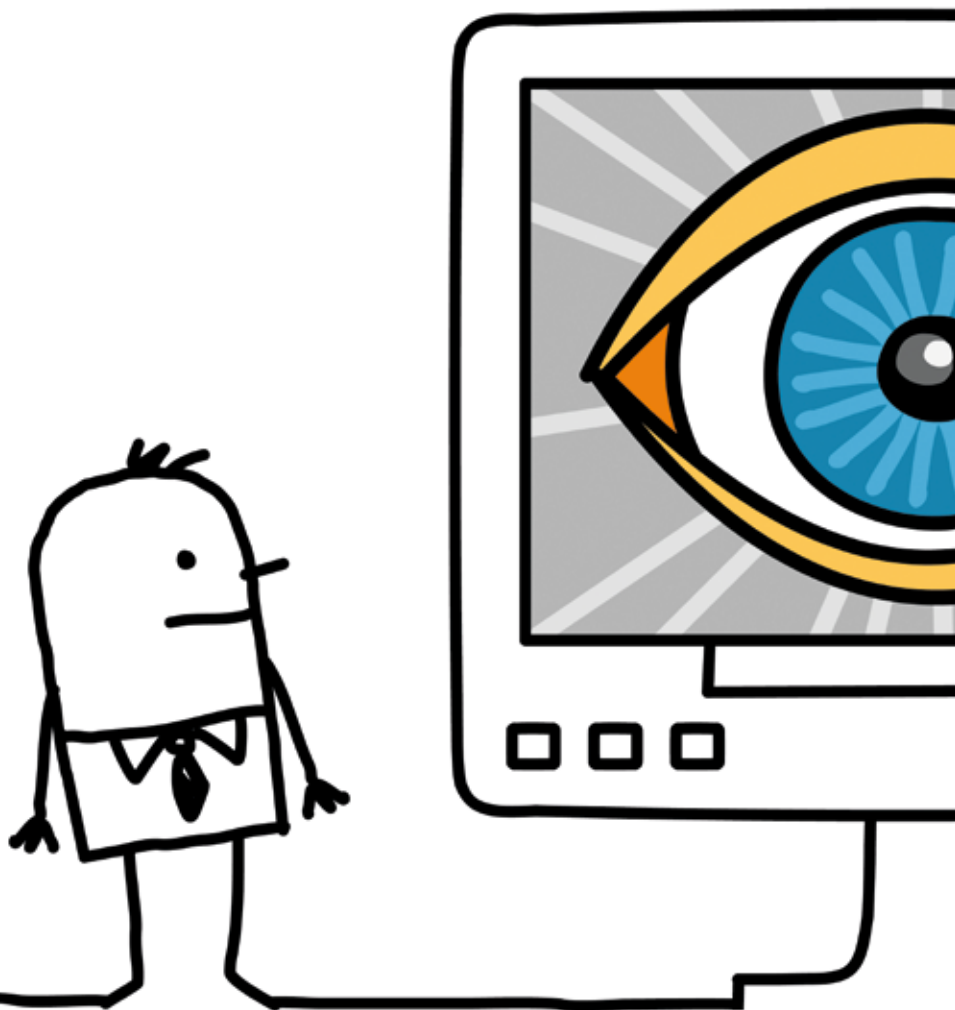
Juhise näol ei ole tegu õiguslikult siduva dokumendiga – eeskätt on eesmärgiks seatud informeerimine praegu kehtivatest õigusaktidest ning kuidas praktikas nendega arvestada. Ideaalis võiksid ettevõtjad sellest juhiseist oma töise arvutikasutuse reguleerimisel kas töölepinguga või asutuse siseeeskirjadega praktilisi näpunäiteid saada.

KUIDAS SAAB TÖÖANDJA TÖÖTAJAT KONTROLLIDA?

Tehniliselt ei ole tänapäeval tööandjal erilist raskust kontrollida, millega ja palju töötaja tööajal arvutis tegeleb. Seondult, kas töötaja kasutab tööandja IT-ressursse töö- või eraotstarbel, kehtivad osapooltele seadustest tulenevad nõuded andmete, sh isikuandmete töötlemiseks ja sõnumisaladuse kaitseks. Nimelt ei ole tööandjal õigust töötaja tegevust tööarvutis kontrollida, kui tööandja ei ole töötajat eelnevalt sellest hoiatanud või seda eraldi kokku leppinud.

Töölepingu seadus kohustab tööandjat austama töötaja privaatsust ja kontrollima töökohustuste täitmist viisil, mis ei riku töötaja põhiõigusi. Tööandjal on isikuandmete kaitse seadusest tulenevalt õigus töödelda töötaja isikuandmeid sõltumata töötaja nõusolekust niivõrd, kui võrd see on vajalik töölepingu täitmiseks. Töölepingu osaks on seejuures ka töölepingus viidatud tööandja poolt kehtestatud töökorralduse reeglid. Samas on töötajal õigus igal ajal tööandjalt küsida ja saada teavet, milliseid isikuandmeid on tööandja töötaja kohta kogunud.

Tööandjal on õigus töödelda töötaja isikuandmeid ulatuses, mis on tarvilik tööandja arvutisüsteemide tõrgeteta töö tagamiseks. Näiteks võib olla tööandjal vaja arvutisüsteemide tõrgeteta ja turvalise töökorra tagamiseks tuvastada suuremahulised ja ohtlikud e-kirjad või lugeda töötaja puhkuse või äkilise haigestumise ajal saanud arveid ja tellimusi. Kui kontrollimise ja piiramise võimalus tuleneb töötaja ja tööandja vahelisest lepingust ning eeldusel, et töötaja tegevust kontrollitakse üksnes töökohustuste täitmise seoses, ei pea tööandja töötajat kontrollimise ega piiramise faktist informeerima. Tööandjal ei ole mingit takistust

ILLUSTRATSIOON: ISTOCKPHOTO

kontrollida töötaja töökohustuste täitmist, lugeda töökohustuste täitmisega seotud e-kirju. Töö korraldamise vajadusteks ei ole tööandjal vaja töötaja erakirju avada või lugeda. Kui kogemata erakiri avatakse, peab tööandja kirja koheselt sulgema ja teavitama juhtunust töötajat.

Töötajate kontrollimiseks peaks tööandja koostama töötajate andmete töötlemise kohta selgitava dokumendi. Sellises dokumendis tuleks lahti selgitada, milliseid andmeid mis eesmärkidel ettevõtte töötajate kohta kogub, kuidas kasutab, kaua säilitab, kuidas töötaja saab oma andmetega tutvuda ning kelle poole töötaja võiks küsimuste tekkimisel pöörduda.

TÖÖANDJA SIDEETTEVÕTJANA

Tööandjal on õigus keelata arvutisüsteemide eraotstarbeline kasutus. Läbi- paistvuse huvides võiks tööandja sellise kasutuse keelamise või lubamise ulatuse sätestada töölepingus või töökorralduse reeglites.

► Nimelt ei ole tööandjal õigust töötaja tegevust tööarvutis kontrollida, kui tööandja ei ole töötajat eelnevalt sellest hoiatanud või leppinud seda eraldi kokku.

Eraotstarbeline arvutisüsteemide kasutamine eeldab kokkulepet töötaja ja tööandja vahel. Juhul kui tööandja pole keelanud eraotstarbel arvutisüsteemide kasutamist, on töötajal oluline teada, et sellisel juhul tegutseb tööandja nüüd ka sideettevõtjana (osutab töötajale kui eraisikule näiteks internetiteenust), kellele laieneb lisaks isikuandmete kaitse seadusele ka elektroonilise side seaduse sideettevõtjale sätestatud nõuded sõnumisaladuse kaitsel.

Seega, vaatamata tööandja õigusele töödelda töötaja isikuandmeid töötaja nõusolekuta (töölepingu täitmiseks või lepingu täitmise tagamiseks) ning kohustusele täita isikuandmete kaitse seaduse nõudeid, on eraotstarbelise arvutikasutuse korral tööandjal kohustus kaitsta töötaja arvutikasutust. Levinumaks näiteks erakasutusest on tööandja e-posti aadressi kasutamine. Tööandja töökorralduse reeglites võiks olla kirjas, kas ja millisel juhul tööandja lubab töötajal kasutada tööalast e-posti aadressi era otstarbel. Juhul, kui e-posti kasutamise osas tööandjapoolne

regulatsioon puudub, on väljakujunenud praktika kohaselt töötajal siiski õiguspärane ootus privaatsusele ja eeldus e-posti aadressi erakasutuseks.

ÕIGUS ERAKIRJU KONTROLLIDA

Tööandjal võib tekkida soov ka töötaja erakirju kontrollida - näiteks konkurent-sikeelu ning konfidentsiaalsuskohustuse rikkumise tuvastamiseks. Õigus sellisel juhul töötaja isikuandmeid töödelda (nii andmeid kirjade saatmise/saamise kohta kui ka nende sisu) on tööandjal vaid juhul, kui selline töötlemine tuleneb lepingust või kui töötaja annab selleks nõusoleku. Kummalgi juhul ei tohi töötaja põhiõigusi siiski ülemääraselt riivata. Töötaja peab olema teadlik, et töötaja poolt saadetud ja vastuvõetud e-kirjad salvestatakse ning neid võidakse uurida töökohustuste rikkumise korral. Erakirjade uurimine võib taolisel juhul toimuda ainult põhjendatud kahtluse korral.

RIKKUMISE TAGAJÄRJED

Hetkel on juhisest puudu õiguskaitsevahendite osa ning Kaubanduskoja hinnangul ja samuti mitme juhise eelnõule tagasidet andnud ettevõtja hinnangul oleks see osa kindlasti vajalik, et töösuhte pooled mõistaksid paremini oma õiguseid ja kohustusi. Hoiatavaid kohtulahendeid juhtumitest, kus reeglid olid paika panemata, on juba praegu olemas. 2007. aasta kohtulahendis *Copland v Ühendkuningriik* rõhutas Euroopa Inimõiguste Kohus, et töötaja võib eeldada, et tema suhtlusele laieneb õigus privaatsusele, kui teda ei ole eelnevalt teavitatud tööandja poolt, et tema sidevahendite teel edastatud suhtlust jälgitakse. Töötaja ei pea eeldama, et e-kirju või internetikasutust jälgitakse, rõhutas kohus. Kaebajale määrati mittevaralise kahju (stress, ärevus, unehäired) hüvitiseks 3000 eurot. Selle kulu tööandjale oleks kergesti saanud ära hoida, kui oleksid olnud asutusesisesed reeglid arvutikasutuseks või enne töötaja arvutikasutuse kontrollimist oleks tööandja talle teatanud oma plaanist kontrollida töötajat.

► *Andmekaitse Inspektsiooni juhise kavandiga saab lähemalt tutvuda Kaubanduskoja kodulehel www.koda.ee*

OLULINE:

- » Tööandjal on õigus töödelda töötaja isikuandmeid ulatuses, mis on tarvilik tööandja arvutisüsteemide tõrgeteta töö tagamiseks.
- » Kui kontrollimise ja piiramise võimalus tuleneb töötaja ja tööandja vahelisest lepingust ning eeldusel, et töötaja tegevust kontrollitakse üksnes töökohustuste täitmisega seoses, ei pea tööandja töötajat kontrollimise ega piiramise faktist informeerima.
- » Töötajate kontrollimiseks peaks tööandja koostama töötajate andmete töötlemise kohta selgitava dokumendi.
- » Tööandja võiks arvutisüsteemide eraotstarbeline kasutuse keelamise või lubamise ulatuse sätestada töölepingus või töökorralduse reeglites.

SILVIA KRUSMAA

Poliitikakujundamise ja õigusosakonna jurist

▶ VÄLISKAUBANDUS

Uue määruse jõustumine toob kaasa muudatusi ka Eestile oluliste kaubanduspartnerite jaoks

1. jaanuaril 2014 jõustub Euroopa Liidu üldise soodustuste süsteemi ehk GSP (*Generalised Scheme of Preferences*) uus määrus, mis toob kaasa muudatusi kaubavahetuses Eestile oluliste partneritega.

GSP on ühepoolne tollisoodustuste süsteem, mille eesmärgiks on toetada vähemarenenud riikide majanduslikku arengut. GSP-süsteemis on kolm erinevat režiimi. Tavalised GSP soodustused tagavad umbes kahele kolmandikule kõigist tootekoodidest tollimaksuvaba või 3,5% võrra vähendatud tollimaksuga pääsu Euroopa Liidu (EL) turule. Kui riik on valmis täitma 27 rahvusvahelise konventsiooni nõudeid, siis on riigil õigus taotleda erisoodustusi GSP+, mis tagavad veelgi ulatuslikuma tollimaksuvaba impordi võimaluse. GSP+ režiimi eesmärk on toetada kestlikku arengut ja head valitse-

toimimine, soovitas komisjon soodustusi saavate riikide nimekirjast välja võtta need, kellel on ELiga olemas samaväärseid soodustusi pakkuv kahepoolne kaubandusleping, ning ELi liikmesriikide ülemereterriitoriumid. Soodustustest soovitati ilma jätta ka riigid, mille sissetuleku tase inimese kohta on Maailmapanga andmete alusel kolmel järjestikusel aastal üle maailma keskmise (*upper middle income* ehk UMI riigid). Just see viimane muudatus puudutab Eesti ettevõtjaid kõige enam, sest UMI riikide seas on ka meie jaoks olulisi kaubanduspartnereid. Uue määruse jõustumisel kaotavad alates 1.

FOTO: ISTOCKPHOTO

▶ Uue määruse jõustumisel kaotavad alates 1. jaanuarist 2014 senised soodustused teiste hulgas Venemaa, Brasiilia, Kasahstan, Argentina, Malaisia ja Uruguay.

mistava. ÜRO poolt vähimarenenud riigiks tunnustatud riikide jaoks kehtib GSP kolmas režiim „kõik peale relvade“ (*Everything But Arms, EBA*), mis lubab tollimaksuvaba turulepääsu ELi kõikidele kaupadele peale relvade ja laskemoona.

GSP uue määruse ettevalmistused algasid Euroopa Liidus 2011. aastal. Tuginedes avalikele konsultatsioonidele liikmesriikide ja ettevõtjatega leidis Euroopa Komisjon, et praegu kehtiv süsteem on oma olemuselt liiga laialivalguv ja ei taga soodustusi riikidele, kes neid kõige enam vajavad. Nõrgematest ja väiksema võimekusega riikidest pärit tooted peavad konkureerima suurte tarkavate majanduste – näiteks Brasiilia või Venemaa – toodetega, millel on praeguse korra kohaselt samuti soodustustele õigus.

Et tagada GSP-süsteemi eesmärgipärane

jaanuarist 2014 senised soodustused teiste hulgas Venemaa, Brasiilia, Kasahstan, Argentina, Malaisia ja Uruguay. 21. veebruarist 2014 kaotavad soodustused Aserbaidžaan ja Iraan. 2015. aasta 1. jaanuarist jäävad soodustustest tõenäoliselt ilma

Hiina, Tai, Ecuador ja Maldiivid. Muudatused tähendavad, et nende riikide jaoks hakkab EL kohaldama WTO enamsoodustusrežiimi (MFN) raames kokku lepitud üldisi tollitariife. Mõne kaubagrupi jaoks võib see seisneda olulises tollimaksu tõus. Venemaa puhul puudutavad GSP soodustused umbes 10% koguimpordist Venemaalt Eestisse ja selle impordi jaoks tõusevad tollimaksud keskmiselt 3-5%. Täpsem tõus on konkreetset tootegrupist. Kuna GSP määrus on mõeldud kõige vaesemate riikide arengut soodustavaks instrumendiks, siis loodetakse, et kui soodustused jõukamatelt riikidelt kaovad, üritavad ettevõtjad leida samaväärseid tooteid vaesematest riikidest.

Teise olulise muudatusena uues GSP süsteemis on ajakohastatud soodustusi saavate toodete nimekirja. Soodustusi saavate

toodete hulka on lisatud 23 uut tariifrida, millest enamuse moodustavad erinevad toorained. Nimekirja uuendamisel on võetud arvesse neid kaupu, mida soodustusi vajavad riigid kõige rohkem ekspordivad ja millele soodustuste pakkumisest võiks neile täiendavat kasu tõusta.

GSP määruse jõustumise positiivse mõjuna on mitmed soodustustest ilma jäävad riigid näidanud üles huvi kaubanduslepingu sõlmimise vastu ELiga, mis seni polnud tänu EL ühepoolsetele soodustustele nende jaoks piisavalt atraktiivne. Nii on EL alustanud vabakaubanduslepingu läbirääkimisi Taiga ja Ecuador soovib jätkata kunagi pooleli jäänud läbirääkimisi. Ka Brasiilia on märku andnud, et oleks valmis alustama kahepoolseid kõnelusi ilma ülejäänud Mercosur grupita, kellega EL on üritanud aastaid lepingut läbi rääkida. Kuna kahepoolse lepinguga võtab endale kohustusi ka partnerriik, on sellised lepingud ELi jaoks kokkuvõttes oluliselt tulusamad kui kaupade impordi ühepoolne soodustamine.

MARI ARU

Välisministeeriumi väliskaubanduse ja rahvusvaheliste majandusorganisatsioonide büroo

Kontaktkohtumiste üritus interjööri messi MODDOM raames

16. oktoobril Bratislavas
Slovakkias

Üritus on suunatud ettevõtetele mööbli/
mööbli tehnoloogia ja interjööri valdkonnast.

OLULISED KUUPÄEVAD

- 30. september** Registreerimine ja ette
võtte profiili esitamine.
- 01.-11. oktoober** Üks-ühele kohtumiste
valik.
- 16. oktoober** Üks-ühele kohtumised.

Osalemine: tasuta

Registreerimine lehel:
b2match.eu/furniture2013

LISAINFO:

Gerly Jostov
Projektijuht
Tel: 604 0082
E-post: gerly@koda.ee

FoodMatch 2013 kontakt- kohtumiste üritus messi Food Valley EXPO raames

24. oktoobril Arnhemis Hollandis

OLULISED KUUPÄEVAD

30. september Registreerimine ja ettevõtte
profiili esitamine.
- 01.-15. oktoober Üks-ühele kohtumiste valik
24. oktoober Üks-ühele kohtumised

Kontaktkohtumiste ürituse peateemad:

- » toiduainete tööstuse tehnoloogiad;
- » toiduohutus;
- » toitumine ja tervis.

Registreerimine lehel:
www.b2match.eu/foodmatch2013

LISAINFO:

Gerly Jostov
Projektijuht
Tel: 604 0082
E-post: gerly@koda.ee

Kontaktkohtumiste üritus allhankemessil ELMIA Subcontractor 2013

12.-13. novembril Jönköpingis Rootsis

Kutsume ettevõtjaid osalema ühel suurimal allhankemessil Põhja-Euroopas – ELMIA Subcontractor 2013 ning ka selle raames toimuvatel kontaktkohtumistel.

OLULISED KUUPÄEVAD:

- 14. oktoober Registreerimine ning ettevõtete profiili esitamine.
- 28. oktoober Kohtumiste valik.
- 6. november Esmase kohtumiste kava saamine.
- 12. november Üks-ühele kohtumised (10.00-17.30).

13. november Üks-ühele kohtumised (09.30-15.00).

Osalemistasu ettevõtte kohta:

- 2000 SEK (esimene inimene)
- 1500 SEK (teine inimene)

Täpsem informatsioon ja registreerumine:
www.b2match.eu/subcontractorconnect2013

Olete huvitatud koostööpartnerite leidmisest Kagu-Aasias?

12.-16. novembril toimub Euroopa Komisjonis tööstuse ja ettevõtluse eest vastutava asepresidendi **Antonio Tajani** visiit Vietnami, Myanmaris ja Taimaale.

VISIIDI PEAMISED SEKTORID:

- » Tööstuskaubad (k.a. tekstiil, tarbekaubad, farmaatsiatooted, kemikaalid, autod...);
- » Turism (k.a. toitlustussektor, reisikorraldajad, lennundus, transport...);
- » Agrotööstus (k.a. maaelu areng, kalandus, metsatööstus, toidu ja joogi sektor, pakendamise...).

Visiidi veebileht: ec.europa.eu/enterprise/initiatives/mission-growth/missions-for-growth/index_en.htm

LISAINFO:

Gerly Jostov
Projektijuht
Tel: 604 0082
E-post: gerly@koda.ee

Kontaktkohtumiste üritus ja mess MIDEST

19.-22. november 2013 Pariisis Prantsumaal

Mess on peamiselt orienteeritud järgmisele sektoritele:

- » metallitöötlemine;
- » plastiku, kummi ja komposiitmaterjalide töötlemine;
- » puidutöötlemine;
- » materjalitöötlemine (klaas, keraamika);
- » elektroonika ja elekter;
- » mikrotehnikad;
- » pinnatöötlus, termotöötlus ja viimistlus;
- » tööstusteenused.

Osalemistasu:

- » Väljapanekuga osalejatele
95 eurot (iga järgnev 50 eurot)
- » Külastajale 175 eurot
(iga järgnev 75 eurot)

Lisainfo ja registreerumine:

www.b2fair.com/midest2013

Kontaktkohtumiste üritus messi MEDICA 2013 raames

20.-22. novembril Düsseldorfis Saksamaal

Üritus on suunatud meditsiinaldkonna

- » ettevõtetele;
- » ülikoolidele;
- » instituutidele;
- » ja teistele tervise-sektoris tegutsevatele organisatsioonidele, kes otsivad kaubandus-, tehnoloogia- või teadustöö partnerit.

Osalemistasu:

200 eurot ettevõtte kohta

Registreerimine:

www.b2match.eu/medica2013

OLULISED KUUPÄEVAD

- 06. november** Registreerimine ja ettevõtte profiili esitamine.
- 06.-13. november** Üks-ühele kohtumiste valik.
- 20. november** Üks-ühele kohtumised (kell 14.30–17.00).
- 21. november** Üks-ühele kohtumised (11.00–18.00).
- 22. november** Üks-ühele kohtumised (10.30–18.00).

LISAINFO:

Gerly Jostov
Projektijuht
Tel: 604 0082
E-post: gerly@koda.ee

RIIGIHANKETEATED

IKT

- Norras hangitakse graafilise kujundamise teenust. **Tähtaeg 29.10.2013. Kood 5925**
- Lätis hangitakse reklaamiteenuseid. **Tähtaeg 01.11.2013. Kood 5926**
- Suurbritannias hangitakse arvuti tugi- ja nõustamisteenuseid. **Tähtaeg 21.10.2013. Kood 5927**
- Suurbritannias hangitakse integreeritud telekommunikatsiooniteenuseid. **Tähtaeg 11.10.2013. Kood 5928**
- Lätis hangitakse telekommunikatsiooniteenuseid. **Tähtaeg 01.11.2013. Kood 5929**

METALL, MASINAD JA SEADMED

- Suurbritannias hangitakse tööstusmasinaid. **Tähtaeg 10.10.2013. Kood 5930**
- Itaalias hangitakse veemootorid. **Tähtaeg 25.10.2013. Kood 5931**

PUIT

- Suurbritannias hangitakse puidujäätmeid. **Tähtaeg 22.10.2013. Kood 5932**
- Lätis hangitakse küttepuid. **Tähtaeg 04.11.2013. Kood 5933**

KEMIKAALID, ÕLID, KÜTUSED

- Itaalias hangitakse määrdeaineid. **Tähtaeg 29.10.2013. Kood 5934**
- Itaalias hangitakse rasvu ja määrdeaineid. **Tähtaeg 21.10.2013. Kood 5935**
- Soomes hangitakse anorgaanilisi ja orgaanilisi põhikemikaale. **Tähtaeg 01.11.2013. Kood 5936**

MÖÖBEL, SISUSTUS JA TARVIKUD

- Norras hangitakse mööblit. **Tähtaeg 21.10.2013. Kood 5937**

- Itaalias hangitakse mitmesugust mööblit ja sisseseadet. **Tähtaeg 28.10.2013. Kood 5938**
- Soomes hangitakse suurröõgi sisustust. **Tähtaeg 25.10.2013. Kood 5939**
- Rootsis hangitakse mööblit (sh kontorimööbel), sisustust, kodumasinaid (v.a valgustus) ja puhastusvahendeid. **Tähtaeg 21.10.2013. Kood 5940**
- Soomes hangitakse koolimööblit. **Tähtaeg 02.10.2013. Kood 5941**
- Leedus hangitakse mööblit. **Tähtaeg 15.10.2013. Kood 5942**

TOIT

- Rootsis hangitakse toiduaineid, jooke ja tubakat ja seonduvaid tooteid. **Tähtaeg 22.10.2013. Kood 5943**
- Taanis hangitakse puu- ja köögiviljamahlu. **Tähtaeg 28.10.2013. Kood 5944**
- Itaalias hangitakse toiduaineid, jooke ja tubakat ja seonduvaid tooteid. **Tähtaeg 21.10.2013. Kood 5945**
- Rootsis hangitakse piimatooteid. **Tähtaeg 21.10.2013. Kood 5946**
- Rootsis hangitakse loomseid tooteid, liha ja lihatooteid. **Tähtaeg 16.10.2013. Kood 5947**
- Rootsis hangitakse piimatooteid. **Tähtaeg 25.10.2013. Kood 5948**

TEKSTIIL, RÕIVAD, MANUSED

- Rootsis hangitakse kutserõivaid, eritöörõivaid ja manuseid. **Tähtaeg 21.10.2013. Kood 5949**

MUU

- Leedus hangitakse puhastusteenuseid. **Tähtaeg 23.10.2013. Kood 5950**
- Suurbritannias hangitakse kirjastamisteenust. **Tähtaeg 10.10.2013. Kood 5951**

- Rootsis hangitakse viimistlusvahendeid. **Tähtaeg 22.10.2013. Kood 5952**
- Suurbritannias hangitakse kunstiteenuseid. **Tähtaeg 23.10.2013. Kood 5953**
- Leedus hangitakse tuletõrjeautosid. **Tähtaeg 25.10.2013. Kood 5954**
- Soomes hangitakse raamatuid, brošüüre ja infolehti. **Tähtaeg 31.10.2013. Kood 5955**
- Itaalias hangitakse näitusetarvikuid. **Tähtaeg 04.11.2013. Kood 5956**
- Suurbritannias hangitakse spordikaupu ja -varustust. **Tähtaeg 07.10.2013. Kood 5957**
- Taanis hangitakse prügikaste. **Tähtaeg 21.10.2013. Kood 5958**
- Soomes hangitakse tõlketeenuseid. **Tähtaeg 29.10.2013. Kood 5959**
- Norras hangitakse mänguasju. **Tähtaeg 21.10.2013. Kood 5960**
- Rootsis hangitakse värvimistõid. **Tähtaeg 23.10.2013. Kood 5961**
- Soomes hangitakse grafiti eemaldamise teenuseid. **Tähtaeg 23.10.2013. Kood 5962**
- Rootsis hangitakse klaasimistõid. **Tähtaeg 02.11.2013. Kood 5963**
- Taanis hangitakse kirjararbeid. **Tähtaeg 22.10.2013. Kood 5964**
- Leedus hangitakse kirjastamisteenuseid. **Tähtaeg 22.10.2013. Kood 5965**
- Rootsis hangitakse muusikariistu, spordikaupu, mängu, mänguasju, käsitöö- ja kunstitarbeid ning -tarvikuid. **Tähtaeg 20.10.2013. Kood 5966**
- Rootsis hangitakse tapeetmistõid. **Tähtaeg 14.10.2013. Kood 5967**

KOOSTÖÖPAKKUMISED

- Rootsi ettevõtte tegeleb tehnosüsteemide arendamisega, mis on mõeldud tulekahju avastamiseks, tule ja suitsu leviku takistamiseks hotellides, tuuleelektrijaamades, tööstustes, haiglates jne, otsib oma kauba edasimüüjaid. **Kood: BOSE20130826001**
- Suurbritannia ettevõtte tegeleb naturaalsete nahahooldustoodetega ja otsib agente või oma kauba edasimüüjaid. **Kood: BOUK20130910002**
- Rumeenia ettevõtte tegeleb puitkarkasoonete tootmisega nii elamutele kui ka mitteametlikele, pakub ühisettevõtlust ja allhanget. **Kood: BORO20130802001**
- Küprose mööblitootja otsib koostööd arhitektide ja sisekujundajatega, samuti oma kauba edasimüüjaid Venemaal ja ELi riikides. **Kood: BOCY20130822003**
- Belgia logistika- ja transpordiettevõtte pakub oma teenuseid. **Kood: BOBE20130827001**
- Itaalia tarkvaratehnoloogia ettevõtte leiutas uudse automatiseeritud testimise süsteemi, otsib riistvara komponentidega tegelevaid partnereid. **Kood: TRIT20130808001**
- Prantsuse ettevõtte on spetsialiseerunud professionaalsete köögiseadmete ja tööriistade tootmisele ning otsib puittoodete ja perforatsioonid lehtmatali tarnijaid. **Kood: BRFR20130801002**
- Saksa ettevõtte on spetsialiseerunud hariduslikel eesmärkidel kasutamiseks mõeldud mänguasjade disainimisele ja tootmisele, otsib 100% puuvillase lõnga tootjat. **Kood: BRDE20130902001**

ENTERPRISE EUROPE NETWORK:

KOOSTÖÖPAKKUMISTE INFO:

Kadri Rist
Projektijuht
Tel: 604 0091
E-post: kadri.rist@koda.ee

RIIGIHANGETE INFO:

Gerly Jostov
Projektijuht
Tel: 604 0082
E-post: gerly@koda.ee

Tallinna Ettevõtluspäev 10

Tallinna Ettevõtlusamet korraldab juba kümnendat aastat **Tallinna Ettevõtluspäeva**, kuhu oodatakse nii alustavaid kui tegutsevaid ettevõtjaid ning ettevõtlushuvilisi. 2003. aastal Euroopa suurlinnadest alguse saanud traditsioon on tugevalt Tallinnas kanda kinnitanud ja leidnud igal aastal kohti ettevõtjate kalendris.

Sel aastal on ettevõtluspäeva läbiv teema „**piirideta ettevõtlus**“, mille raames arutletakse, kuidas nihutada piire ja mõelda nõ kastist välja. Nii ka selleaastane näitus European Space Expo, mis toob kosmose meile lähemale.

1. oktoobril on kõik ettevõtlikud kuulajad ja kaasamõtlejaid oodatud **Viru konverentsikeskusesse** osa võtma erinevatest ettevõtlusteemalistest sündmustest. Programmis on üle 40 ürituse: seminarid, töötoad, koolitused ja esitlused. Sobiva teema leiab endale igaüks. **Eesti Kaubandus-Tööstuskoda** korraldab seminari „Targalt Aiasse“, kus antakse ülevaade Aasiast kui seni suhteliselt tundmatust äripiirkonnast. **Marketingi Instituut** jagab nippe ja nõuandeid, kuidas turundada tasuta ja tulemuslikult. **Eesti Disainikeskus** kutsub inspiratsiooniseminarile „Tõmba disainiga äri käima“, kus saab lähemalt kuulda disaini rollist ettevõtte konkurentsivõimelisemaks muutmisel ja Disainivedurist. Traditsiooniliselt lõpetab ettevõtluspäeva Tallinna Ettevõtlusameti korraldatud edulugude seminar, kus tutvustatakse seekord väga erinevate valdkondade tegijate edulugusid, kelle ühiseks edu valemiks on kirg. Hobi ja äri edukast ühendamisest räägivad oma kogemuste põhjal La Muu jäätise tegijad Rasmus Rask ja Priit Mikelsaar, fotograaf Kaupo Kikkas ja stepptantsija/näitleja Aleksander Ivaškevitsš koos mäenedžer Terje Krossiga.

Ettevõtluspäevale järgneb **2. oktoobril Noorte Ettevõtluspäev**. Päevale on kavandatud kümme-kond asjalikku nooremale sihtgrupile suunatud ettevõtlusteemalist üritust, mis viiakse läbi **kinos Artis**.

Tallinna Ettevõtluspäev 10 aastat

Kogu programmiga saab täpsemalt tutvuda Tallinna Ettevõtluspäeva kodulehel **ettevotluspaev.tallinn.ee**. Vajalik on eelnev registreerumine, **osalemine tasuta!**

Ettevõtluspäeva tipphetk saabub **Tallinna ettevõtlusauhindade** üleandmise pidulikul vastuvõtul **2. oktoobril**, kus Tallinna linn tunnustab aasta silmapaistvaimat ettevõtlust või turismi soosivat kinnisvara-alast arendusprojekti, ettevõtjatevahelist koostööprojekti, alustavat ettevõtjat, turismitegu, töökohtade loojat ning vastutus-tundlikku ettevõtjat. Vastutustundliku ettevõtja kategoorias antakse sel aastal esmakordselt välja ka ökouuenduse eriauhind, mis tugineb ettevõtete keskkonnasäästlikele tegevustele. Lisaks antakse üle auhinnad aasta parimatele rakenduslikele teadustöödele Eesti Kunstiakadeemiast, Tallinna Tehnikaülikoolist ja Tallinna Ülikoolist.

Kosmoseteemaline näitus **European Space Expo**, mida Tallinn võõrustab **Vabaduse väljakul** jääb avatuks **1.-6. oktoobrini**. Interaktiivsete, harivate ja meelelahutuslike eksponaatide abil tõstab näitus esile mitmed hüved, mille on loonud investeerimine kosmosesse. Kosmosetehnoloogiatel põhineb üle 30 000 rakenduse, mis aitavad optimeerida transporti, suurendada põllumajanduse ja kalanduse tootlikkust, kaitsta keskkonda ja parandada julgeolekut.

Näitus on avatud tööpäevadel kell 9.00-19.00 (v.a teisipäeval, 1. oktoobril avatud 11.00-19.00) ja nädalavahetusel 10.00-19.00.

Sissepääs tasuta!

Meeldivate ettevõtmisteni,
Tallinna Ettevõtlusamet

EUROOPA UUDISED

FOTO: ISTOCKPHOTO

SEPAst edasi. Ühe maksekonto poole.

Projekt SEPA (*Single Euro Payments Area* – ühtne euromaksete piirkond) on 2012. aasta veebruari määrus, millega määrati riiklike krediit- ja otsekorralduste asendamine Euroopa ekvivalendiga alates 1. veebruarist 2014. SEPAst ja sellega seonduvatest praktilistest sammudest on nii meie Teatajas kui ka suures meedias räägitud ja kirjutatud ja seda tehakse kahtlemata veelgi.

Siinkohal aga peatun ühel Euroopa Komisjoni (EK) n-ö järgmisel sammul – EK ettepanekul: „**Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv maksekontoga seotud tasude võrreldavuse, maksekonto üleviimise ja põhimaksekontole juurdepääsu kohta**”. Seda siinkohal tutvustades lähtun vastavast Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee (EMSK) koostatavast arvamusest.

Kõigepealt ettepanekust endast. See

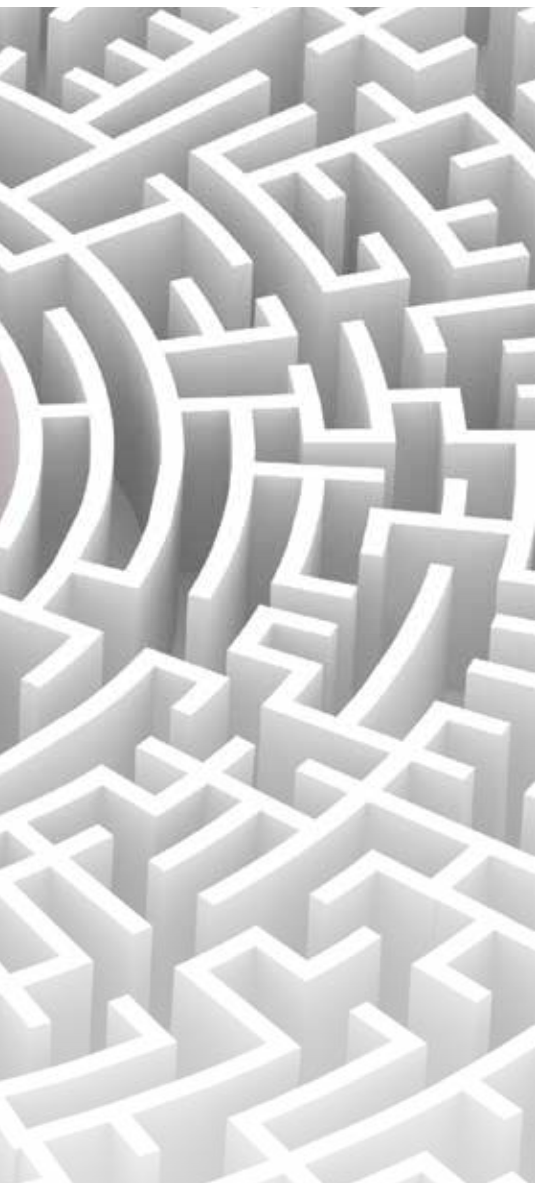
on üks viimaste aastate algatustest, mille eesmärk on luua jaepanganduse ühtne turg. EK ei väsi rõhutamast, et see on esmase tähtsusega Euroopa majanduskasvu ja konkurentsivõime jaoks. Ettepaneku õiguslikuks aluseks on Euroopa Liidu toimimise lepingu art 114, mille eesmärk on kõrvaldada isikute, kaupade, teenuste ja kapitali vaba liikumist takistavad tõkked. EK väidab, et Maalimapanga hinnangul ei ole ligikaudu 58 miljonil ELi tarbijal maksekontot ja ligikaudu 25 miljonit neist sooviks maksekonto avada. Samas suureneb Euroopa majanduses pidevalt ettevõtete, tarbijate ja haldusasutuste puhul mittesularahaliste ja elektrooniliste tehingute osakaal. EK leiab, et maksekonto omamine ja juurdepääs finantsteenustele on elementaarne ja hädavajalik, kui tarbijatele soovitakse pakkuda ühtse turu kõiki eeliseid

ja tagada nende finantsalane ja sotsiaalne kaasatus. Komisjon rõhutab muu hulgas, et praegused ühtse turu tingimused võivad vähendada makseteenuse pakujate huvi investeerida uutesse turgudesse.

EK soovib kõrvaldada kõnealused takistused ja teeb sel eesmärgil järgmised ettepanekud:

- võimaldada kõigil tarbijatel, vaatamata nende finantsolukorrale, avada põhimaksekonto ükskõik millises ELi liikmesriigis;
- võtta vastu sätteid, et parandada teavet pangatasude kohta ja lihtsustada võrreldavust,
- luua igas liikmesriigis süsteem pangandusteenustega seotud liikuvuse lihtsustamiseks.

EK arvates aitaksid need meetmed kaasa sellele, et finantsteenuste valdkonnas muutuks siseturg täielikult toimivaks. Tarbijail on palju lihtsam võrrelda pakumisi Euroopa Liidus ning seal liikuda. Makseteenuse pakujatele hakkavad seega kehtima võrdsed tingimused, ning EK nägemuses võivad nad saada kasu menetluste lihtsustamisest ning eeskirjade ühtlustamisest, et otsida uusi turge.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee (EMSK) toetab EKd paljudes punktides. Eelkõige jagab ta EK analüüsi väljaselgitatud takistuste osas ja seoses vajadusega viia finantsteenuste ühtne turg lõpule.

EMSK selge seisukoht on, et kõigile tarbijatele tuleb tagada võimalus avada maksekonto ning vahendid selle kasutamiseks. Tuleb tagada, et maksekontot ava-

da soovivaid tarbijad ei diskrimineerita kodakondsuse ega elukoha alusel. Tarbijatel, kes elavad seaduslikult ELis ja kellel ei ole maksekontot teatavas liikmesriigis, peaks olema õigus avada ja kasutada põhimaksekontot kõnealuses liikmesriigis. Selleks, et tagada võimalikult lai juurdepääs sellistele kontodele, peaks tarbijatel olema neile juurdepääs olenemata tarbijate majanduslikust olukorrast (nt töötü või eraisiku pankrot) ja elukohast.

EMSK toetab ka neid ettepanekuid, mille eesmärk on suurendada pangatähtsuste läbipaistvust ja parandada liikuvust. Minnes mõnevõrra konkreetsemaks –

► EMSK selge seisukoht on, et kõigile tarbijatele tuleb tagada võimalus avada maksekonto ning vahendid selle kasutamiseks.

kõigepealt tuleb makseteenuste pakujatel ühtlustada tasudega seonduvat terminoloogiat.

On esmatähts, et tarbijad suudaksid aru saada tasudest, et võrrelda erinevate makseteenuse pakujate pakumisi ja teha teadlikke otsuseid selle kohta, milline konto kõige paremini vastab nende vajadustele. Tasusid ei ole võimalik võrrelda, kui makseteenuse pakujad kasutavad sama makseteenuse puhul erinevat terminoloogiat ja esitavad teavet erinevas vormis. Standardne terminoloogia koos sihipärase teabega tasude kohta kõige tüüpilisemate makseteenuste puhul aitab tasusid mõista ja võrrelda. Võib öelda, et see on arusaamise ja võrreldavuse suurendamise eelduseks. Samuti tuleks ette näha teenuste hinnakirja ja makstud tasude ülevaate ühtsed esitusnõuded, et tarbijatel oleks võimalik teavet paremini mõista ja võrrelda. Kõigis liikmesriikides tuleks teenuste hinnakirja ja makstud tasude ülevaate puhul järgida sama vormingut ning kirjete ja rubriikide järjestust, mis võimaldab tarbijatel võrrelda kahte samalaadset dokumenti. Teenuste hinnakiri ja makstud tasude ülevaade peaksid olema selgelt eristatavad muust teabest.

Lisaks toetab EMSK makseteenuse pakujatele seatud kohustust esitada enne lepingu sõlmimist teenuste hinnakiri, mis sisaldab kõige tüüpilisemate teenuste loetelu, ning kiidab heaks sätte, mille eesmärk on võimaldada igal hetkel tasuta juurdepääsu kõnealusele dokumendile, eeskätt levitades seda finantsasutuste veebilehtedel. Ühtlustada tuleks ka nõuded

asjaomaste loetelude esitusele ja hindade muutmise korral edastada tarbijatele uus hinnakiri. Samuti toetab EMSK kavandatavat kohustust esitada makseteenuse pakujail tarbijatele vähemalt kord aastas ülevaade kõigist tema maksekontoga seoses võetud tasudest. See teave võimaldab tarbijatel arvutada välja nende ostetud teenuste hind ning valida asjakohased tooted. See ülevaade oleks absoluutne miinimum mis tuleb esitada tasuta.

Mis puutub maksekonto üleviimisega seonduvasse, leiab EMSK, et pangandusteenustega seonduvat liikuvust tuleb parandada, kuid et **mobiilse kontonumbri loomise võimaluste kohta tuleks kõigepealt läbi viia sõltumatu uuring.**

Kõik see aga kohalduv tarbijate hoitavate maksekontode suhtes. Seega ei kuulu direktiivi reguleerimisalasse ettevõtjate, sealhulgas väikeste ja mikroettevõtjate hoitavad maksekontod, samuti ei hõlmata hoiukontosid.

Ettepanekus sisaldub veel palju muudki. Kahjuks aga ei ole pööratud tähelepanu nende sammude maksumusele ega analüüsitud, milliseid kulusid see tegelikult pankadele (ja kogu ühiskonnale) kaasa toob.

REET TEDER

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja esindaja EMSKS

▶ TAGASIVAARDE

Ettevõtlik Arvamusfestival

Rohkem kui kuu aega tagasi toimus Eestimaa südames Paines Eesti esimene Arvamusfestival. Festivali ettevõtluslaval osales ka Kaubanduskoda aruteluga „Hakka ettevõtjaks ja õnn tuleb?!“ Rääkisime arusaamadest, mis meie ettevõtlusmaastikul täna kehtivad. Üks järeldus, milleni jõuti, oli see, et tänases ühiskonnas loovad lisaväärtust just majanduslikult aktiivsed kodanikud – ettevõtlikud inimesed. Toome teieni mõtted arutelul osalenud panelistidelt.

DARJA SAAR, ENTRUMI TEGEVJUHT JA PANEELI MODERAATOR

Uute ettevõtete loomine ja elanike ettevõtlikkus on Eesti ettevõtluspoliitika prioriteet, EAS jagab iga-aastaselt märkimisväärsed summad uute ettevõtete tekkimise soodustamiseks. Täiskasvanutele ja noortele õpetatakse kirjutama äriplaan ning antakse juhiseid, kuidas luua oma firmat. Meie sõnavara on täienenud sõnadega startup, ettevõtlusinkubaator, starditoetus, Ajujaht. Meedia produtseerib omalpoolt uue ajastu edukate üliinimeste kuvandit: Richard Branson, Steve Jobs, Mark Zuckerberg. Siin on aga oht, kus ettevõtlus ja ettevõtjaks hakkamine võib muutuda populistlikuks nähtuseks, millel võivad olla hoopis negatiivsed tagajärjed. Valik ettevõtluse kasuks peab olema teadlik. Inimene peab teadvustama, kui ta valib eneseteostuse vormiks ettevõtluse, et sellega kaasnevad ka riskid. Seega esmane asi, millega peaks tegelema, on mõtteviisi kujundamine.

22 aastat pärast Eesti taasiseseisvumist on piisav aeg, et aru saada, et ettevõtja ei ole spekulant ega ärikas, kes võtab vaeste käest viimast. Ettevõtja on see, kellel on julgust ja valmidust võtta muutuste eestvedaja rolli. Seetõttu peame jõudma kogu ühiskonnas aktsepteeritud arusaamani, et ettevõtlus on eelkõige ettevõtliku eluhoiaiku ja mõtteviisi teostamise üks viisidest.

MAIT PALTS, ESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA PEADIREKTOR

Kuidas tagada, et meie inimesed oleksid nii täna kui homme veelgi ettevõtlikumad, kuidas saavutada, et meil oleks rohkem ettevõtjaid ja nende tegevus oleks kestlik ning kuidas parandada tervikuna ettevõtja ja ettevõtjaks olemise mainet ühiskonnas. Need on vaieldamatult teemad, millest sõltub nii riigi kui iga üksikisiku käekäik tulevikus – kui hästi me enda eluga hakkama saame ning kui hästi läheb elu riigis tervikuna. Tulevikku vaadates on selge, et igapäev sissetulekute tase ja heaolu hakkab sõltuma üha rohkem tema enda ettevõtlikkusest ja nutikusest teha asju paremini ja efektiivsemalt, mitte aga tööandja käskudest ja korraldustest või riigi regulatsioonidest. Ka ettevõtjaks olemine peaks olema niisama loomulik valik noortele kui soov saada IT-spetsialistiks, lenduriks või arstiks. Samas oleks ettevõtlusest rääkides naiivne jätta mulje nagu oleks tegemist äärmiselt lihtsa ja riskivaba elukutsevalikuga, sest nagu iga teinegi, nõuab ka ettevõtjaks olemine kogemusi, õppimist ja veel hulka isikuomadusi ning kõigile ettevõtjaks hakkamine kahtlemata ei sobigi.

Vahendas

MAARJA LOORENTS

Kommunikatsioonijuht

RODE LUHAÄÄR, DEVETON MOBILE'I JUHT

On vaja inimesi, kes viiksid muudatusi elu. Eks see olegi ettevõtja roll. Ettevõtlikel inimestel on soov maailma ja ühiskonda muuta, aidata muudatustele kaasa ja tuua selle kaudu ühiskonda lisaväärtust. Ettevõtlikkus ongi minu arvates soov midagi muuta või muuta midagi iseendas. Alustades muutustega iseenda sees, muudad seeläbi ka ennast ümbritsevat keskkonda. Usun, et ettevõtlikkuse geeni on võimalik endas kindlasti arendada. Küsimus ongi, kas oled nõus istuma auto kõrvalistmel või soovid autot ise juhtida – nii lihtne see ongi.

ANDREAS KAJU, META ADVISORY GROUP'I PARTNER

Ettevõtja elu on stressirikam ent huvitavam. Uuringud näitavad üht – ettevõtja elu on stressirikam ent ka optimistlikum. Ettevõtja igapäevane pingeline on suurem kui palgatöötajal, aga samas on ka õnnehetked on intensiivsemad ja tihedamad – teisisõnu on ettevõtja elu tihti võrreldav Ameerika mägedega. Ettevõtja võimalused võtta ette huvitavaid ja vaimset rikkastavaid tegemisi on ka loomulikult avaramad.

Ettevõtja on ühiskonnas muutuste esilekutsuja. Loomulikult on ettevõtja ja ettevõtte ühiskonnas olulised seepärast, et läbi lisaväärtuse kasvatamise kasvavad ka solidaarse ümberjagamise jaoks maksumulud. Ent sama oluline on ka ettevõtja kui muutuste ellukutsuja roll. Ettevõtte äriplaan ei ole ju midagi muud, kui mingis ärivaldkonnas muutuse ellukutumine, seniste ebaefektiivsuste ärakasutamine või täiesti uute toodete ja teenuste turulettoomise kaudu turu muutmine.

Levinud ütlus „Sa pole ettevõtja tüüp – ettevõtjaks peab sündima!“ ei pea paika. Ettevõtlus on elustiil, mis küll nõuab keskmisest suuremat riskitaluvust, ent see on enesekasvatuse ja arendamise küsimus. Statistika ja uuringud näitavad, et suurem osa ettevõtteid on arenenud maailmas asutatud hilises keskeas inimeste poolt, mitte kõrgema riskitaluvusega noorte poolt.

TÕNIS ARRO, ARENGUFONDI JUHATUSE ESIMEES

Ettevõtlik Eesti. Vaesel külmal põhjamaal pole meil eduks paremat retsepti, kui ise ettevõtteid asutada. Meie ettevõtluse edust sõltub see, kui palju saame kulutada oma heaolu ja tuleviku kindlustamise peale. Eestis on ettevõtlushuvilisi palju, jätkusuutlikke ja ambitsioonikaid ettevõtteid liiga vähe. Meie uuringud lubavad väita, et Eestis on umbes 5000 ettevõtjat, kellel ambitsioon minna välisriikidele ja kasvada suureks ja sama vähe neid, kes väidavad end tegevat midagi uuenduslikku. Pooleld alustanud ettevõtjad loobuvad mõne aasta jooksul peale alustamist, enamasti seetõttu, et „ei saanud kasumit.“

Ettevõtjaks hakkamist mõjutavad ühiskondlikud hoiakud, mida omakorda toidavad lood, mida oleme kuulnud. Võib olla pole meil küllalt positiivseid lugusid sellest, kuidas keegi mitte millestki midagi asutas ja seetõttu rikkaks ja õnnelikuks sai. Teame hoopis lugusid sellest, kuidas 90ndatel ratsa rikkaks saadi, vahel ka hämaratel asjaoludel. See võib tekitada võõristust või valesid ootusi ega toeta täna ettevõtjaks hakkamise soovi. Mõnede teiste lugude põhjal suhtutakse ka ebaõnnestujatesse halvasti ja nii ongi „aus palgatöö“ paljudele atraktiivsem, kui riskantne ettevõtja-elu.

Aga meil on edulugusid, ka peale Skype'i, on neidki, kes juba üheksakümnendatel oma firma ise asutasid ja seda tänaseni juhivad. Peaksime neist rohkem rääkima, nagu sellestki, et edukad ettevõtjad elavad mitte ainult rikkamat, vaid õnnelikumat elu.

Head ettevõtlikku aastat!

▶ TAGASIVAARDE

Berliin-Brandenburgi piirkonna ettevõtted Kaubanduskojas

September algas Kaubanduskojas Potsdami ja Cottbusi (Berliin-Brandenburgi piirkonnast) kaubanduskodade äridelegatsiooni külastusega, kes otsisid Eestist koostööpartnereid ning tutvustasid oma tooteid ja teenuseid meie ettevõtjatele. Eesti Kaubandus-Tööstuskoda sõlmis sealsete kaubanduskodadega koostöölepingu eesmärgiga tõhustada pikaajalist piirkondade vahelist koostööd ning aidata kaasa potentsiaalsete koostööpartnerite leidmiseks mõlemal poolel. Seminari avas majandus- ja kommunikatsiooniminister Juhan Parts, oma kogemusi koostööst Saksa firmadega jagasid Jan Haines HR-Factoryst ning ekspert Allan M Pettai.

Enamik delegatsioonis osalevatest ettevõtjatest külastas Eestit esimest korda ning neile avaldas muljet Eesti lihtne ja paindlik ärikliima, asjalikud ettevõtjad ning ka asjaolu, et Eesti majandus- ja kommunikatsiooniminister selliseid üritusi nii oluliseks peab, et isiklikult Eesti majandust tutvustas.

Delegatsioon külastas oma Eestis viibimise käigus lisaks Tallinnale Tartut ja Pärnut ning sealset ettevõtjaid. Piirkon-

▶ Enamik delegatsioonis osalevatest ettevõtjatest külastas Eestit esimest korda ning neile avaldas muljet Eesti lihtne ja paindlik ärikliima.

dade ettevõtlusest rääkisid Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Tartu regiooni esindaja Toomas Hansson ja Pärnu regiooni esindaja Toomas Kuuda.

Berliin-Brandenburg on piirkond, mis ümbritseb Saksamaa pealinna Berliini. Olles endine Ida-Saksa regioon, on ka selle ettevõtjad tuttavad nõukogude aja plaanimajandusega. Viimased 20 aastat on toimunud kiire areng. Sellegipoolest ei saa sealset ettevõtjad võrrelda end suurte Lääne-Saksamaa kontsernidega. Seetõttu peaks koostöö Eestiga olema eriti sobilik ja tervitatav.

▶ SOTSIAALNE ETTEVÕTLUS

7 soovitus tõeliselt maailma muutva algatuse käivitamiseks

FOTO: ISTOCKPHOTO

2008. aasta suvel pani Heategu koos kahe võimeka eestvedajaga—Kristi Liiva ja Rasmus Raskiga—pead kokku, et teha Eesti koolid kiusamisest vabaks. Kristile ja Rasmusele varem silma jäänud koolikiusamist tõendus põhiselt ennetav programm Kiusamisvaba Kool (KiVa) on Soomes küll edukaks osutunud, ent sotsiaalselt hooliva põhjamaa programmi rakendamine Eesti haridussüsteemis tundus esmapilgul ebarealistlik. Just praegu, veidi üle aasta hiljem, käivitub ministeeriumite ja teiste abiliste toel 20 Eesti koolis Kiusamisvaba Kooli programm ja pilootuur, mille raames uuritakse, kui hästi meede meie oludes töötab. Positiivsete tulemuste korral saavad varsti kiusamisvabaks ka teised Eesti koolid.

Nagu kahe võimeka eestvedaja toetamine hea nõu ja käivitamisjõuga aitas luua SA Kiusamise Vastu, on Heategu koos uuendusmeelsete ettevõtete ning partnerite ringiga aidanud käivitada ühiskonda parandavaid algatusi viimased 10 aastat. Sinna hulka on sattunud nii mitmeid edulugusid kui ka ebaõnnestumisi. Olgu te vastutustundliku poolega alles alustav ettevõtja, põnevat meetodit valdav ekspert või ambitsioonikas tudeng, anname sulle edasi 7 meie kõige väärtuslikumat õppetundi.

- 1. Tööta just sind inspireeriva eesmärgi nimel.** Ühiskondlikke väljakutseid ning võimalikke lahendusi on palju ning uue lahenduse elluviimine nõuab ohtralt tööd. Et motivatsiooni jätkuks, tuleb tegeleda erilisel südamelähedase väljakutsega. Kui kaasalööjate ring on laiem (nt ettevõtte juhtkond või terve töötajaskond), vii läbi mõttepäev, et teile sobivaim suund välja selgitada.
- 2. Võta probleemi ja võimalike parimate lahenduste kaardistamiseks aega.**

Sotsiaalprobleemid ja nende põhjuste ahelad on keerulised. Kaardista strateegiaprotsessi käigus olemasolevad lahendused, välispraktika ning vali või mõtle välja kõige tõhusam lahendus. Märkame aeg-ajalt näiliselt vastutustundlikke ettevõtteid, kes on valinud neile olulise väljakutse, kuid küll emotsionaalselt mõjuva, aga pikemas perspektiivis ebaefektiivse ning seega raiskava lahenduse. Ära ole üks raiskajatest.

- 3. Ära unusta õppida mujalt.** Nii nagu Eestist sai alguse globaalhaardega Let's Do it World, on meil endil teistelt riikidelt palju õppida. Mitmed mõjukad algatused on võetud üle välismaalt, nagu SA Noored Kooli või SOS Lasteküla Eesti Ühing. Sellisel juhul maksub sarnaselt KiVale pöörata eraldi tähelepanu algatuse kohalikele oludele vastavaks kohandamiseks.
- 4. Kaasa eksperite.** Isegi kui tundub, et oled leidnud lahenduse, mis ületab oma leidlikkusega olemasolevaid, küsi nõu akadeemikutelt ülikoolis, praktikutelt tööpõllul jne. Paljudel neist on väärtuslikud teadmised, vajalikud kontaktid ning nad on nõus positiivse muutuse nimel sinuga ühte paati tulema.
- 5. Leia ja investeeri tugevasse eestvedajasse.** Heategu valib algatusi just hea eestvedaja järgi. Algatuse juht ei pea olemas kõikvõimas, aga positiivse elusuhetumisega ning võimeline arenema ja õppima. Iga hea juht vajab kas oma nõukogu liikmete või meeskonna näol aktiivseid kaasamõtlejaid ning tuge.
- 6. Räägi enda tehtud tööst teistele.** Mõned maailmamootjad jõuavad avalikkuse ette juhuslikult. Et sinu hea lahenduse saatust ei oleks ühe jutuka inimese kättes või keelel, kirjuta oma ühiskondlikust mõjust ja saavutu-

sest kodulehel, lehes või tule ja räägi meile. Endast rääkides keskendu oma tegevuse tulemusele ja ühiskondlikule mõjule, mitte tegevustele.

- 7. Teeme koos.** Ükski meie loodatavatest muutustest ei oleks teoks saanud ilma meie partnerite, vabatahtlike või eestvedajateta. Strateegilise filantroopia reaalsus on muidugi keerulisem kui 7 püha käsku ning seega soovitame tulla meiega rääkima. Kui me just ise sinuga koos sobivat lahendust ei leia, teame kindlasti mõnda head kontakti, kellega koostöös see ellu viia.

▶ *Heateo SA on koht, kus suurima ühiskondliku mõjupotentsiaaliga algatused saavad arengutõuke tänu võrgustikus olevatele vabatahtlikest professionaalidele ja laiale kompetentsile. Nii näiteks on Heategu koos Eesti Energiaga loonud algatuse ENTRUM, Swedbankiga pannud aluse annetuspordaalile "Ma armastan aidata". Otsi meid üles www.heategu.ee*

Kiusamisvabale Koolile saad kaasa elada Facebooki kaudu: www.facebook.com/Kivaeesti

ANNA KAROLIN

Portfellijuht
Heateo Sihtasutus

▶ KODA KUTSUB OSALEMA

Seminar „Kuidas tööandja saab kaitsta ärisaladust ja rakendada konkurentsikeeldu?“

30. oktoobril Kaubanduskojas

Kahjuks pole harvad need juhtumid, kui töötaja läheb tööle konkurendi juurde või asutab oma firma ning kasutab seejuures ära esialgse tööandja juures saadud teadmisi ja suhteid. Võib karta, et süveneva tööjõu defitsiidi tingimustes töötajate ülesostmise juhtumid sagenevad. Millist kaitset pakub tööandjale kehtiv seadusandlus? Milliste täiendavate võimaluste rakendamist tasuks kaaluda töösuhete vormistamisel? Neile ja seonduvatele küsimustele pakub

vastuseid Eesti Kaubandus-Tööstuskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) **30. oktoobril kell 10.00–14.30** toimuv koolitus.

Koolituse viib läbi **Heli Raidve**, Heli Raidve Tööõigusabi AS juhataja.

KÄSITLEMISELE TULEVAD JÄRGMISED TEEMAD:

- Ärisaladuse määratlemine ja sellega ümberkäimise reeglite fikseerimine sisekorra eeskirjades.
- Ärisaladuse kaitset puudutav leping tööandja ja töötaja vahel: kui põhjalik, kuidas vormistada.
- Rikkumise tagajärjed: hoiatamine, töölepingu ülesütlemine, leppetrahvi nõudmine, kahju hüvitamise nõudmine, karistusseadustik.
- Konkurentsikeelu tüüpitingimused töölepingus.
- Kohtupraktika konkurentsikeelu küsimuses.

- Konkurentsikeelu erinevus töösuhete ajal ja peale töölepingu lõppemist.
- Rikkumise tagajärjed: hoiatamine, töölepingu ülesütlemine, leppetrahvi nõudmine, kahju hüvitamise nõudmine, kõlvatu konkurents ja teise äriühingu vastu kahju hüvitamise nõue.

Koolituse maksumus on Kaubanduskoja liikmele 55 eurot ja mitteliikmele 110 eurot, lisandub käibemaks. Hinnas sisalduvad jaotusmaterjalid, kohvipaus ja lõuna.

LISAINFO JA REGISTREERIMINE:

Toomas Hansson
Tartu esinduse juhataja
Tel: 744 2196
E-post: toomas@koda.ee

▶ UUED LIIKMED

HARJUMAA JA TALLINN

SETU METS OÜ		Puidu ja ehitusmaterjalide vahendamine.
ESECOM INTERNATIONAL OÜ	www.esecom.ee	IT- ja telekommunikatsiooniseadmete müük ja teenuste osutamine. Sideseadmete parandus, sealhulgas garantiiteenindus.
FAKTO AUTO AS	www.faktoauto.ee	Sõiduautode ja väikebusside müük. Mootorsõidukite osade ja lisaseadmete jaemüük. Mootorsõidukite hooldus ja remont.
STIW PROJECT OÜ	www.stiw.ee	Kütte-, ventilatsiooni- ja kliimaseadmete paigaldus. Ajutise tööjõu rent.
LEGAL ADVISORY OÜ	www.legaladvisory.ee	Õigusabi- ja krediidihaldusteenuste pakkumine.
CUCE-CAMP OÜ	www.kuketalu.ee	Puhkekompleksi rentimine üritusteks koos majutusega. Toitlustamine. Mitmesuguste vabaaja tegevuste pakkumine. Elamute ja mitteilurumide ehitamine ja muud ehituspäigaldustööd.

KODA KUTSUB OSALEMA

Pärastlõuna maksukonsultandiga: Maksukorralduse seadus ja praktika

Rödl & Partner

31. oktoobril Kaubanduskojas

Teeme algust selle hooaja sarja „Pärastlõuna maksukonsultandiga“ seminaridega, mille raames on ettevõtjatel võimalus igapäevaselt olulistel maksuteemadel konsulteerida ja arutleda.

Riigieelarve jaoks kõige olulisemad summad on maksud. Maksuhalduri ülesanne on maksud maksuseadustes ettenähtud suuruses kokku koguda ja maksumaksjate kohustus on maksuseaduste alusel maksud õigesti arvestada, deklareerida ja tasuda.

Seminarisarja esimene seminar leiab aset neljapäeval, 31. oktoobril 2013, mille teemaks on „Maksukorralduse seadus ja praktika“.

Seminari eesmärk: Tutvustada maksumaksja ja maksuhalduri igapäevase

suhtlemise variante tegeliku elu alusel ja analüüsida selle tegevuse seoseid maksukorralduse seadusest tulenevate sätetega.

Koolitusele on oodatud nii ettevõtete juhid, finantsjuhid kui ka igapäevaselt teemaga kokku puutuvad raamatupidajad.

- Maksuhalduri kohustused ja õigused maksukorralduse seaduse alusel sh. dokumentide kättetoimetamise viisid ja maksumaksjat puudutavate andmete avalikustamine ilma nõusolekut küsimata.
- Maksumaksja kohustused ja õigused maksukorralduse seaduse alusel.
- Maksumenetluse liigid.
- Teabe saamine maksukohustuslaselt.
- Maksukohustuslase kaasaaitamise kohustus.
- 250 ettevõtte osas tehtud küsitluse kokkuvõtte igapäevasest maksuhalduri ja maksumaksja suhtlemise praktikast.
- Kohtulahendid teabe küsimise ja tõendite kohta.

Lektor Virve Aru on Rödl & Partner Audit OÜ-s töötanud maksukonsultandina alates 2002. aastast. Tal on majandusala- ne kõrgharidus ja tema igapäevane töö

seisneb klientide ja kolleegide konsulteerimises, maksuriskide hindamises ja auditi meeskondades osalemises. Samuti on Virvel pikaajaline töökogemus rahvusvahelistes ärinõustamisetevõtetes, olles töötanud viis aastat maksunõustajana rahvusvahelise taustaga audiitorfirmas. Teist samapalju on ta tegutsenud maksuametis tulu- ja käibemaksu peaspetsialistina. Virve on maksulektorina tegutsenud juba üle 20 aasta.

Koolituse maksumus on Kaubanduskoja liikmele 35 eurot ja mitteliikmele 70 eurot, millele lisandub käibemaks. Hinnas sisalduvad tervituskohv ja koolitusmaterjalid.

Registreerumise tähtaeg on 28. oktoober 2013.

LISAINFO JA REGISTREERIMINE:

Jane Juhanson

Projektijuht

Tel: 604 0081

E-post: jane@koda.ee

JUUBILARID

Õnnitleme ettevõtte juubeli puhul!

20

KRISLING OÜ
liige alates 2000
RSTA AS
liige alates 2001
RÖDL & PARTNER OÜ
liige alates 1997
SB KESKKÜTTESEADMED AS
liige alates 1996
ÄRIKSPERDI AS
liige alates 1995

15

AAMEX OÜ
liige alates 1999
EKMANNI TOOTMINE OÜ
liige alates 2008
MERIGEN OÜ
liige alates 2002
POSTIMEES AS
liige alates 2006

SIA CAPAROL BALTICA
EESTI FILIAAL
liige alates 2005
TAIVOSTER OÜ
liige alates 2013
TALU MANAGEMENT GROUP OÜ
liige alates 1998
TINITS KONSULTATSIOONI-
BÜROO OÜ
liige alates 2001

10

BALTIC TRAVEL REISID OÜ
liige alates 2006

5

MAMETAL EST OÜ
liige alates 2010
METEXCOM OÜ
liige alates 2010

Maailma usaldusväärseim kaubik.

Uus Mercedes-Benz Sprinter.

Mercedes-Benz Sprinter on alati olnud usaldusvärsuse võrdkuju, kaubik, mis peab vastu ka väga suurte läbisõitude juures. Uus Mercedes-Benz Sprinter jätkab seda traditsiooni ning pakub lisaks ülimalt turvalisust - juhiabisüsteemide valikut, mis on külluslikum kui ühelgi konkurentidest. Sprinteri turvavarustuse hulka kuuluvad külgtuule-assistent, pimenurga-assistent, kokkupõrke vältimise süsteem, kaugtule-assistent ning sõiduraja-assistent.

BLUE EFFICIENCY

UUS SPRINTER ON MAAILMA
USALDUSVÄÄRSEIM
WWW.SILBERAUTO.EE

Mercedes-Benz
Vans. Born to run.

Keskmine kütusekulu alates 7,5 l - 10,1 l, CO₂-emissioon alates 195 - 263 g/km. Andmed kehtivad 3,5 t täismassiga autode kohta (heitenorm Euro VI).

SILBERAUTO

Mercedes-Benz peaesindus Eestis AS Silberauto www.silberauto.ee: Tallinn, Järvevana tee 11, tel 5333 7613 Maardu, Fosforiidi 16, tel 5333 7744 Tartu, Ringtee 61, tel 5309 7548 Pärnu, Riia mnt 231a, tel 502 4186 Kuressaare, Tallinna 82b, tel 5333 7794 Jõhvi, Jaama 42a, tel 5333 7735 Viljandi, Pargi 3b, tel 5333 7846 Rakvere, Haljala tee 1, tel 5333 7871 www.mercedes-benz.ee